

Organ independent

Director :
Theodor Reculescu
 Abonamente :
 1 an: 150 Lei; Autori tăi
 Bănci: 1000 Lei. Mari ind us
 trii 2000 Lei anual.
 Redacția și Administrația :
Arad, Str. Gen. Coandă 20.
 Inscris în registrul publicațiu-
 nilor sub No. 23/1938 la Tribu-
 nalul Arad.

Apărarea națională

după cele două decenii
 împământare a unei
 dreptăți. popoa-
 lumii — sătule de
 pace — s'au
 nit să caute pricini de
 război.

ntrevederile, conferin-
 revindicările, retro-
 arile, au devenit co-
 ne ca orice fapt banal.
 ratatele — corolar al
 r enorme sacrificii, ju-
 rintele sacrosancte de
 tenie, sunt considerate
 zii ca minunate do-
 de monumentală nai-
 te.

mimic din ce a fost nu
 e valabil în prezent.
 principiul inviolabilității
 arelor a devenit un
 cronism.

Acum e rândul copii-
 cu talent la desen să
 joace în orele de re-
 creație trăgând cu „tibiși-
 limii la întâmplare, sta-
 ticind astfel după bu-
 lor plac noile aspec-
 tele hărții lumi.

Acum acest timp, pe tru-
 România, anemiata de
 război și înrăite apucături
 politice, se execută una
 operațiune sortite a i-
 a un destin al cărui
 rezultat și măreție nu o pu-
 desprinde încă.

echiul eșafodaj statal
 sfărâmat.

Am pun în loc lucruri
 pentru timpuri noi.
 pornind dela înființarea
 școlilor de ucenici și
 a reformele univer-
 sității, dela înființarea car-
 lor muncitorești și pâ-
 nă la acțiunea de rii-
 tăre a satelor, dela unifi-
 carea legislative și până
 la organizarea de asigurare
 pentru cetățenilor, cons-
 tituirea poliției, nu fără îndreptă-
 țândrie, că în țara
 noastră a început să se
 lucreze, să se lucreze
 și fără hordină,
 în întărirea credinței
 în abilitatea poporu-
 român, pentru jus-
 țarea dreptului său de
 a ocupa un loc de frunte
 în concertul statelor euro-
 pee și pentru binele în-
 națiunii.

Se strâng rândurile în
 jurul Tronului — în jurul
 ideii de *Stat Român ina-
 lienabil* — dându-se o cu-
 venită replică celor ce ne
 pândesc cu ochi vrăjmași
 și gânduri hulpave.

E ceasul al doispreze-
 celea...

Dar cel puțin în cea-
 sul al doisprezecelea tre-
 zit!

Remus Gorgan

STEUA

Dintre obiceiurile de Crăciun
 ale românului, cel mai speci-
 fic este umblatul cu steaua.
 Știu toți creștinii că această
 oatină s'a înfiripat în amintirea
 Stelei care a călăuzit pe cei
 trei Crai dela Răsărit spre lo-
 cul de naștere al Celui ce avea
 să se numească Invățătorul și
 să devine Mântuitorul, — op-
 rindu se deasupra peșterii.

Adevărul acestei întâmplări
 a fost atestat științificeste. Este,
 prin urmare, sigur că „Steaua“
 dela nașterea lui Isus Hristos
 s'a arătat. Acum, va spune
 unul și altul, faptul că Fiul
 Mariei s'a născut exact în
 noaptea aceea, nu este decât
 o simplă coincidență.

Desigur, pentru cei cărora
 li-e lene sau frică să raționeze.

Iezuiții spuneau: Crede și
 nu cerceta.

Noi spunem: Cercetează
 pentru ca să crezi! Dacă vei
 porni însă cu convingerea că
 (Continuare în pag. 3-a)

Petre Selegean

La praznicul Nașterii

De undeva, de departe,
 pe undele eterului, aud svon
 de sărbătoare. Cine știe
 din ce colț depărtat al bă-
 trânei Europe vine acest
 cântec de Crăciun, iar dan-
 gățul clopoteilor vestește
 pacea care a înălțuit —
 măcar și pentru câteva zile
 — omenirea. Acolo, ca și
 aici, ca pretutindeni, azi e
 pace.

Cuvine-se să lăsăm la
 poarta sufletului nostru
 străile de fiecare zi, înti-
 nate de păcatele, de ambi-
 țiile meschine cari ne
 au ținut o atât de strânsă,
 și păgubitoare tovarășe și,
 numai cu podoba conștiin-
 ței, să pătrundem în tem-
 plul din noi, să așezăm
 lângă icoana Adevărului a-
 mintirea faptelor noastre
 bune și rele, să le facem
 socoteala și să ne cutremu-
 răm de neîncredința noastră.
 Să ne împărțim din po-
 tiriil iubirei pentru aproa-
 pele, să luăm grațioasă re-
 semnării și, bălând o cruce
 — mare cât o mătanie — să
 ne amintim că, mai deve-
 rme ori mai târziu, pe fie-
 care îl așteaptă urcușul
 către Golgota. Să ne facem
 deci vrednici de îndurarea
 Domnului și de iubirea se-
 menilor.

Să ne hotărâm la o fap-
 tă bună azi, la praznicul
 Nașterii Mântuitorului. Și,
 amintindu-ne că în fiecare
 zi câte o stea — steaua fie-
 căruia — se oprește deas-
 pra câte unei colibe mai de-
 aci, sau mai de departe, în ca-
 re o nouă viață înmugurește,
 și un nou fiu al Neamului

vine să-și împletească soar-
 ta cu a noastră, schintea
 Divinității care sălășluiește
 în noi să ne lumineze calea
 cea dreaptă. Azi putem fie-
 care, alăturându-ne acțiunii
 pentru ridicarea satelor și
 salvarea copiilor, începută
 de Ministerul sănătății, să
 fim prin obolul nostru in-
 gerul păzitor al câte unui
 puiu de românaș ce va a-
 vea sarcina să păstreze și
 să transmită moștenirea de-
 la strămoși, sau — prin ne-
 pășarea noastră — să fim Iro-
 zii Neamului românesc.

Astăzi, într'al douăzecilea
 an dela Unire, se cuvine

mai mult ca oricând, să se
 amintim de suprema jertfa
 a generației dela 1918. Ver-
 surile venerabilei doamne
 Maria Botiș Ciobanu să neslu-
 jească drept memento. Stră-
 dania noastră trebuie să
 fie de-a ne face vrednici
 de jertfele înaintașilor.

Să răsplătim iubirea lor
 pentru noi, cu iubirea noas-
 tră pentru vârstarele tinere
 ale Neamului.

E praznicul Nașterii Ce-
 lui care ne-a iubit mai
 mult decât pre Sine — și
 svon de sărbătoare se au-
 de...

Th. Reculescu

Cuvinte de Crăciun

Vine Crăciunul!
 Sărbătoarea bucuriei pentru
 mari și mici.

Marea sărbătoare ce ves-
 tește nașterea Mântuitorului
 izbăvitor de păcate.

Insăși natura s'a pregătit să
 o aștepte așa cum se cuvine:
 și a îmbrăcat haina albă a ne-
 vinovăției, a pus flori de
 gheață la ferestre și a arun-
 cat punți de oglindă peste ape.

Drumeții sunt mai rari acum.
 S'au strâns în jurul sobei să
 depene din firul poveștilor cu
 feți-frumoși, sau să pregătească
 belșugul și frumosul cu care
 tot creștinul întâmpină Cră-
 ciunul

Pentru copii, Marele Praz-
 nic înseamnă prilej de inten-
 să desfătare. Din câteva lem-
 nișoare și hărții colorate își
 înghebează o stea, simbol al

Stelei vestitoare de Minuni,
 și pornesc din prag în prag
 să imprăștie vestea nașterii lui
 Hristos:

„la sculați voi boieri mari,
 Florile dalbe
 „Că vă vin colindători
 „Noaptea pe la cântători
 „Și v'aduc pe Dumnezeu
 „Să vă mântuie de rău“.

Dar câte datine fermecător
 de frumoase nu împodobesc
 aceste sărbători...

Moș Ajunul, cu nucile'n bu-
 zunare și co'rgeii pe mână,
 Steaua cu cei trei Crai dela
 Răsărit și Irod cel crud, o su-
 medenie de colinde una mai
 minunată decât alta, Irozii,
 Capra și multe altele.

Și nu știu, sunt intradevăr
 datinele noastre cele mai fru-
 moase, sau nemărginita dra-
 (Continuare în pag. 3-a)

Elena Gorgan

In loc de cronică muzicală

Concertul de famfară

Concertul din seara de Sâmb-
 ătă, 17 Decembrie 1938, de-
 la teatrul comunal, ne-a dat
 din nou satisfacția unei foarte
 reușite manifestații culturale
 românești.

Muzica regimentului 93 Inf
 „Cloșca“, din Arad, întregită
 cu muzicile militare din Ti-
 mișoara, Oradea și cu cea a
 poliției din Arad, a oferit melo-
 manilor un foarte reușit con-
 cert, de înaltă ținută.

Pentru acești puțini la nu-
 măr cunosători de muzică
 scriem rândurile de față. Fap-
 tul acesta își are dealfel ex-
 plicația. Sâmbătă am avut
 prilejul să cunoaștem preferin-
 țele celei mai mari părți din-
 tre auditori. Dintr'un program
 cu: Rossini, Bach, Beethoven,
 Puccini și Tschaikowsky,

piesa care s'a bucurat de cel
 mai mare „succes“ a fost
 „Dansul Oriental“, de Valstedt.
 Publicul a cerut cu energie
 repetarea acestei bucăți, ceia-
 cesa și întâmplat. Deabea atunci
 am înțeles pentruce dl. Botto
 a introdus în program piesa
 aceasta, care dealfel nu ca-
 drează cu un concert de im-
 portanța celui de Sâmbătă.
 Dl Botto este, incontestabil,
 un bun psiholog.

Programul a început cu u-
 vertura la „Wilhelm Tell“ de
 Rossini, o bucată în care simți
 voioșia aceia specifică a pă-
 rintelui muzicei italiene, lucru
 indeobște greu de nuanțat.
 D-lui Botto i-a reușit de mirune.

În „Revenirea Primăverii“
 de Bach, am putut vedea în-
 treaga măsură a capacității di-

rișorului.

În afară de program, s'au
 executat două marșuri, compo-
 ziții originale. Despre pri-
 mul, am auzit că a fost pre-
 miat și cântat la mancevrela
 regale. Pe cel de-al doilea:
 „Floricele din Bihor“, compus
 pe motive naționale, l-am pro-
 pune noi pentru premiere.
 Dl. Botto, care ne-a obicinuit
 de fiecare dată cu noi surprî-
 ze, se poate felicita.

În încheierea primei părți,
 s'a executat Simfonia Nr. 5
 (Do minor) op. 67, de Ludwig
 van Beethoven. Este socotită
 drept cea mai deseamă dintre
 cele nouă simfonii, pentru mo-
 tivul că, lipsită fiind de orice
 influență străină, a revoluțio-
 nat în adevăratul înțeles al
 cuvântului, muzica. Se știe că
 Beethoven o fost lovit, încă
 din tinerețe de cea mai mare
 nenorocire, ce poate exista
 pentru un muzician: surzenia.

Când Beethoven a scris si-
 mфонia cincina începuse deja să-
 și piardă auzul. Ruginându se
 de infirmitatea lui, a făcut din
 ea cel mai mare secret al vi-
 eții sale. Până către sfârșitul
 vieții, nimeni n'a știut că Be-
 ethoven e surd. Desigur că
 suferințele sale sufletești erau
 dintre cele mai groaznice. Și
 acestea au format subiectul a-
 cestei capo d'opera care se
 mai numește și „Simfonia
 Scurte“.

În Allegro, întâlnim un mo-
 tiv — motivul principal —
 despre care se spune că i-a
 fost sugerat de trilul unei
 mierle din Pădurea veneză,
 brăzdat de intervenția timpa-
 nelor, ceea ce ar reprezenta
 deseale lovituri ale soartei, că-
 zute asupra omului. Acesta
 însă, după fiecare lovitură,
 își adună forțele, își urmează
 drumul. Tot sufletul clototitor

(Continuare în pag. 2-a)

POPASURI

Taraba literară a „Adevărului”

Nu citesc Adevărul Literar, decât atunci când întâmplător îmi cade în mâini. Și aceasta, pentru binecuvântatul motiv că prefer să mă împărtășesc din curățenia sufletească și profesională a celor cari fac să apară Universul Literar. Am avut întotdeauna convingerea că la Adevărul Literar se săvârșește un odios trafic în numele Frumosului. Mi-a făcut întotdeauna impresia unei tarabe cu o emblemă răsunătoare, în dosul căreia se vinde „marfă dela foc”, sau surogate în ambalaje cari dau impresia originalului.

Un fapt recent mi-a întărit această convingere. Aruncându-mi privirea pe un afiș al amintitei reviste, atențiunea mi-a fost reținută de următorul titlu: „Viața tragică a lui Nikolaus Lenau”.

Nikolaus Lenau!

Am cumpărat revista și am citit chiar pe stradă ceea ce mă interesa. Mai bine zis: ceea ce m'ar fi interesat. Pe-o pagină întreagă, domnul autor a scris... nimic O biografie foarte aproximativă și mai cu seamă, foarte încălțită; nici un cuvânt despre opera poetului și deasemeni, nici o vorbă despre ceea ce ar fi vrut să nsemneze titlul articolului. Revolta mi-a abrutizat pentru câteva momente sufletul, făcându-mă să simt în același timp regretul că s'a săvârșit o impietate față de marele Lenau și nechezul pentru faptul că, lăsându-mă păcălit, am aruncat 5 Lei.

„Viața tragică a lui Nikolaus Lenau” Ce titlu cuprinzător! Cu câtă bucurie am desfiăcut paginile, cu câtă înfrigurare le-am parcurs... Dar pe Nikolaus Lenau nu l-am putut găsi. Dl. Mihai Procopie n'a înțeles nimic din Lenau. Pe Lenau numai marele nostru Eminescu l-a putut înțe-

lege:

„O Liebe, süßer Schmerz der schlummerlosen Nächte”
Sau, când în 1832, Lenau scria din Weinsberg: „America îmi este necesară la desăvârșirea educației mele. Vreau să-mi trimit fantezia la școala pădurilor seculare, iar inima să mi-o chinui cumplit în dorul după iubite”. Deasemenea dl. Procopie n'a înțeles nimic din desnădejdea poetului:

Du Rose meines Herzens!
Vom stillen Strahl des

Schmerzens
Bist du gebeugt und blosser-
Ich möchte dir zu Füßen,
Wie dieser Blume Wasser,
Still meine Seele giessen!
Könnt' ich dann auch nicht

Dich auferstehen.

Sau:

Du trüber Nebel, hullest mir
Das Thal mit seinem Fluss,
Den Berg mit seinem
Waldrevier
Und jeden Sonnengruss.

Nimm fort in deine graue
Nacht

Die Erde weit und breit!
Nimm fort, was mich so
traurig macht,
Auch die Vergangenheit!

Cât de frumos iubea Lenau
Natura!

În 1838, când calea ferată își tăia drum prin pădurile neatrinse până atunci decât de câte un cuiu înțipt în trunchiul strejarilor bătrini pentru ca — după obiceiul din statele catolice — să se poată odihni acolo câte-o icoană a Maicii Preacurate, Lenau a scris una dintre cele mai duioase poezii ale sale: „An den Frühling 1838”. Reproducem câteva strofe:

Mitten durch den grünen
Hain,

Ungestümer Hast
Frisst die Eisenbahn herein,
Dir ein schlimmer Gast.

Bäume fallen links und
rechts,
Wo sie vorwärts bricht,
Deines blühenden
Geschlechts
Schont die rauhe nicht.

Auch die Eiche wird gefällt
Die den frommen Schild
Ihrem Feind entgegenhält,
Das Marienbild.

Küsse deinen letzten Kuss,
Frühling, süß und warm!
Eiche und Maria muss
Fort aus deinem Arm!

Până să-și dea sfârșitul
într'un ospiciu de alienați din
Viena, Lenau a fost poetul
tristeții:

Vom Felsen stürzt die
Gemse dort,
Enteilet mit den Wänden;
So sprang von mir die
Freude fort
Und ist nicht mehr zu finden.

Regretăm că spațiul ne este
atât de limitat. Vom încerca
însă în viitor să prezentăm
cititorilor noștri — pe cât ne
va fi posibil — opera marelui
Lenau, cel pentru care Mihail
Eminescu a avut o neîarmu-
rită admirație echivalată nu-
mai de cea pentru Schopen-
hauer.

Th. Reculescu.

„Ardealul” urează tu-
tutor cititorilor, prietenilor
și colaborarilor săi:
Sărbători fericite.

Concertul de famfară

(Urmare din pag. 1-a)

al lui Beethoven, toate tristețile copleșitoare, inspăimântătoare strigăte de revoltă și de resemnare sunt zugrăvite majestos în această parte.

Adagiul, una dintre cele mai duioase pagini scrise de Beethoven, arată unele asemănări cu allegretto-ul în mi bemol dintr'a patra și cu cel în la minor din simfonia șaptea.

Celelalte două părți nu pot adăncii mai mult starea sufletească a auditorului, — lucrul ar fi imposibil — dar îi menține până la ultima măsură, aceea încordare nemaiîntâlnită.

Aici avem de făcut unele reflecții: Simfonia a cincea este scrisă pentru coarde. Prelucrarea ei pentru famfară s'a făcut cu migală multă, știm, dar faptul nu poate însemna mai

mult decât o experiență — de mare importanță, e adevărat — dar totuși nimic mai mult decât o experiență. Instrumentele cu coarde nu sunt de înlocuit în finalul primei părți în andante și în scherzo. Sunt în prima parte, niște modulațiuni cari îți pătrund adânc în suflet și-ți desvăluie sentimentul acela de milă pe care Beethoven îl avea față de sine. Ei bine, famfara nu are posibilitatea să le redea nealterate așa cum desigur le-a simțit marele Beethoven. În scherzo, contrabașii cu coarde au o importantă intervenție, dându-ți impresia că asiești la veselia unui monstru, par'că îi auzi dansul greoi, rânjetul macabru, apoi eoul pașilor cari se depărtează. Desigur că Beethoven a vrut să zugrăvească aici glumele înfiorătoare ale

Soartei. Nu poți să nu te cu tremuri și să nu simți o epă sătoare desnădejde în suflet, în timpul audiției acestei părți. Dar și aici, posibilitățile famfarei sunt mărginite. De lucrul acesta, desigur, nu dl. Botto e vinovat, pentr'că ar fi să pretindem o imposibilitate. Din contră, ținând seama că în această lucrare Beethoven s'a folosit de cele mai ciudate forme ale polifoniei cari, dacă nu sunt bine aprofundate duc la dezastru, noi îl felicităm pe dl. Botto că a reușit să se achite de greaua sarcină pe care și-a lăsat-o, într'un mod cât se poate de onorabil. Sub bageta de adânc cunoscător al operelor Beethoveniene — lucrul pe care l-am mai subliniat cu altă ocazie — fanfara a dat tot ce putea da. Dl. Botto a dominat-o.

În partea doua, programul a început cu „Rapsodia Ro-

(Continuare în pag. 4-a)

Cad fulgii...

Cad fulgii din văzduh, ca visuri albe...
La porți auzi cântând „Florile dalbe”!
Se-aprind pe la fereștri lumini bizare
Și anu'agonizează'n calendare!
Pe Moș Crăciun l-am întâlnit pe stradă:
Ducea cu el o lume cu zăpadă,
O lume de argint și jucării
Pentru copii!...
L-am întrebat, din ochi, de unde vine,
Și moșu s-a uitat chiorș la mine:
„De unde vrei să viu?... Cine nu știe,
Că eu mă nasc și mor din... fantezie!”

Cad fulgii din văzduh, cad fără glas!
Din lumea'n care cad n'a mai rămas
Decât o pată albă pe-un cavou!...
Pe trotuare pașii n'au ecou
Și când privesc la lumea care trece,
Un gând involburat mă face rece!
Sânt oameni vii,
Sau sânt stații!...
Pe'ntinderi de câmpii aleargă vântul
Și-a'n bătrânit azi noapte'ntreg pământul!
Prin hornuri iese fumul alb și greu
Și-mi pare'n el că văd pe Dumnezeu
Cum se'mprăștie'n spațiu, să-și găsească
Un chip de lut, ce'n noapte-o să se nescă!
Pe-aici e întuneric, dar El știe
Că din înalt și-o smulge o făclie,
Cu care va porni
Și-L va găsi!...
Cad fulgii din văzduh, ca visuri albe
La porți auzi cântând „Florile dalbe”.

Al. Negura.

Dozăzeci de ani dela Un...

Crăciun 1918

In cete fulgușorii coboară peste sat,
Și-a clopotelor glasuri, prin văi și munți strabat
Și toaca se aude și toate par'că spun:
E sărbătoarea păcii, e ziua de Crăciun.

Părintele 'n ornate i-așteaptă pe creștini,
Dar casa sfântă-i goală, abia sosesc puțini
Moșnegi cărunți ce calcă în groapă c'un picior
Și lângă strana goală copii: nepoși de-ai lor.

Pe unde vor fi oare vonicii, fiii mei?
Părintele se 'ntreabă — și pleacă după ei,
La casa lor se'ndreaptă cucernic gândul lui,
Dar casa e pustie, în casă nime nu-i.

Căci tată, fiu și frate de mult s'au dus în foc
S'aducă țării fală, și neamului noroc...
Ca gândul iarăși pleacă părintele prea bun,
Căci vrea să-și vadă fiii în ziua de Crăciun.

Cuireeră acum păduri și văi adânci
Și stepe mari, întinse și munți înalți și stânci.
Pătrunde cu gândirea o tristă, rece țară,
Cu vaete și lacrimi, cu dor și jale-amară.

Dar nici aici nu-i află... — Părintele dăios
Și 'ndreaptă acuma gândul pe-un râu ce curge
Pe lângă el coboară, dar inima-i se frânge,
Căci lângă râu zac morții și râul e de sânge.

De-o parte și de alta, în jur movile mii,
— Aici pe plaiul Morții, în stepele pustii,
Pe plaiul ud de sânge cu oase-acoperit —
Aici își află fiii Părintele smerit,...

MARIA BOTIȘ—CIOBA

Scrisoare

pentru Nelly

te țări,
te mări,
partări
colo de zări;
să mea
gărint
ascuns
la
de argint;
mea mea,
mea la,
mea 'n care
știe nimenea, —
răvaș
unui iluturaș
muri
mă-ți, ca să poți citi:
letul meu!
ea. eu
ericit
tu-mi ești Dumnezeu.
gă fereastra inimii
un altar,
deldnița nădejdi
nu-i jar
orăștiind tămâie:
gostea.
șă-i. Așa o să rămâie.
P. Selegvan.

ma Scala Arad

otografal Filmelor Mari
Telefon: 20—10.

Crăciun

ntre cele mai grandioase
anului — Premieră
sărbători — un film
de sărbători

Alarmă în
india

unele filmelor
tehnicolore

d'opera lui Ale-
andru Korda.

vizionați-vă pen-
sărbători cu pește
enit din heleşteul
oei dr. Petrică, la

uttwak și
l. Ambramovici
Calea Banatului 4.

gant vă puteți îmbrăca
mai la

Croitoria CSONT

e găsiți și stoffe în mare asortiment.

Arad, Str. Goldiș. — Tel. 25—69.

ere inventarului cu 15% reducere din prețurile de fabrică
IO!
Aparate electrice de casă
pentru CADOURI DE CRĂCIUN cele mai frumoase și practice
Candelabre și Radio, depozit de fabrică
AN SANDOR și Comp.
Bul. Reg. Maria 18.
Tel. 11—2,
Candelabre!
Radio!

Colțul Satanei

Despre ... cronică

Boalele sunt de două feluri:
acute (în muzică) și cronice.

Cronicele la singular se nu-
mesc: *cronica*.

Și după cum cel atins de
beteșug este de meserie eco-
nomist, literat sau sportiv (ex-
cepție fac numai cavaleriștii,
care pot deveni... cumularzi),
boala va fi... *cronică literară*,
cronică economică sau *cronică*
sportivă.

Prima subdiviziune a boale-
lor este caracterizată prin efe-
meritate, sau — când nu e in-
grijită cum se cuvine — prin
tendința de a devia în... *cronică*.

Cea de a doua diviziune:
cronica, poate fi acută, gravă,
minoră, majoră sau... tâmpită.

Cei ce sunt atinși de acest
beteșug se numesc... *cronicari*.

Prin urmare vom avea *cro-
nicari literari*, *cronicari eco-
nomici* (sau *economicoși*) și
cronicari sportivi.

„Cronica sportivă” se vin-
decă prin autosugestione (vezi
Covă). „Cronicarul” spre a se
tămădui își va zice fără încete:
mens sana in corpore sano,
mens sana in corpore sano,
pană ce nicio fibră din
corp nu va mai fi afectată de
oribila boală.

Ar mai putea fi și un alt
leac, tot pe atât de eficient:

Un leac băbeș: *descânecul*.
Să-i cânte țigancă de deochi
și nu numai că se scapă creș-
tinul de boalașniță, dar nicio-
dată nu va mai fi atins de
ducă-se pe pustii.

Dar, uitam.

„Cronica” mai are o carac-
teristică: e molipsitoare.

Totuși, să nu cumva să vă
faceți iluzia că statul ar fi luat
vreo măsură de carantinare a
... *cronicarilor*.

Nici poveste.

Era indicat să se înființeze
o „cronicărie” în genul *lepro-
zeriei* dela Tîrchișlești.

Dar cine să o facă?

„Cronicarii” sunt lăsați de
capul lor să circule unde, când
și cum place.

Chiar și la Arad avem câți-
va *cronicari*, suferind, — unii
de *cronică literară*, — alții de
cronică economică, cei mai
mulți de *cronică sportivă* și
câte unul de toate la un loc.

De altfel aceștia din urmă
sunt și cei mai greu de tămă-
duit.

Dar ne simțim obligați mor-
ralicește să amintim aci o fap-
tă demnă de toată lauda.

Stăvilirea propagării acestui
flagel se datorește, nu statului
cum ați fi fost inclinați să cre-
deți din capul locului, ci ini-
țiativei particulare, care a
creat o seamă de așezăminte
cu scopul și de a-i izola pe
„cronicari”, dar și de a ob-
serva evoluția boalei lor.

În felul acesta a luat naș-
tere așezământul „*Litera*”, care
de curând și-a mărit câmpul
de activitate prin înființarea
unei clinici pentru *cronica*
sportivă.

La inaugurarea a luat parte
și directorul nostru Dl. *Th. Re-
culescu* rostindu-le urmă-
toarea cuvântare:

La inaugurarea clinicii pentru
cronica sportivă a așezămân-
tului „*Litera*”.

Sunteți sportivi sută'n sută:
O echipă minunată
Care-a scris revista toată
Far'a face, „hands” vreodată.

Această simțită cuvântare
ce denotă o adâncă cunoaș-
tere a stărilor de fapt, a fost
răsplătită de onor. public cu
vii și prelungite aplauze.

Din pricina spațiului prea
restrâns suntem nevoiți să ne
oprim aci.

Ne rezervăm însă plăcerea
de a reveni cu detalii de in-
dată ce așezământul *Litera* se
va învrednici de lauda noas-
tră cu a nouă operă demnă
de cele care i au creat faima
de care se bucură.

Satan

pentru conformitate:

Remus Gorgan

Cuvinte de Crăciun

(Urmare din pag. 1-a)

goste pentru tot ce e româ-
nesc ne face să le vedem
astfel?

Au, fără'ndoială, și alte po-
poare obiceiuri minunate, dar
ale noastre ne par deosebite
fiindcă sunt sfințite cu belșu-
gul sufletesc al moșilor și stră-
moșilor noștri, fiindcă sunt
vechi ca și pământul pe care
il călcăm.

Datori suntem să le păș-
trăm, să le cultivăm ca pe flo-
rile din seră, să fim mândri
de ele ca de o comoară pre-
țioasă năstrată peste timpuri
în pofida tuturor marilor fur-

tuni ce s'au abătut asupra
neamului nostru.

De aceea, lăsați copiii să
ducă din casă'n casă minunata
veste, lăsați-i să risipească pre-
tutindeni veselia și bucurați-vă
și voi. Primiți nevinovații
soli cu zâmbetul în suflet și
pe buze, cu vorbe blânde și
cu micile daruri, care le pot
revărșa în suflet atâta bu-
curie.

Rădeți cu toții și vă bucu-
rați că M'nunea cea Mare se
apropie.

ELENA GORGAN

Concertul de famfară

(Urmare din pag. 2-a)

„mână”. În genul acesta — și
în general muzică românească
pentru ansamble mari — s'a
scris foarte puțin. Regretabil.

În selecțiunile din „*Tosca*”
de Puccini, dl. Botto s'a ară-
tat tot atât de sigur ca și la
concertul de anul trecut, în
„*Madame Butterfly*”.

Uvertura „1812” de Tschai-
kovsky, care a făcut parte și
din programul de anul trecut,

a reușit să ne emoționeze în
aceiași măsură. Un om excep-
țional ca Tschai-kowsky, a re-
ușit să scrie pe portative o
pagină din istoria lumii, dându-
ne posibilitatea să ne pătrun-
dem de sublima nebunie
încercată de cel mai genial
militar al timpurilor — Napo-
leon asaltând Moscova — și
să înțelegem tragedia celei
mai umilitoare înfrângeri a ce-
lui care a vrut să fie stăpânul
lumii.

Maestrul Botto ne a obicinuit
dintr'un început cu lucruri
minunate de frumoase și îi mul-
țumim p'ntru strădania de a
nu ne decepționa. Faptul ace-

sta cere multă, excepțional de
multă muncă, dar spre onoa-
rea domnului Botto, domnia
sa posedă, pe lângă alte ex-
cepționale calități, și o putere
de muncă extraordinară. A-
șteptăm abia să-l ascultăm
interpretând Simfonia nr. 3
de Beethoven, în cadrul cocer-
tului cu Filarmonica, ce va a-
vea loc în Ianuarie la Palatul
Cultural.

Pentru marea mulțumire
sufletească a auditorilor de
frumos și pentru prilejul de
mândrie românească încerca-
te cu ocazia concertului de
Sâmbătă, ne facem o plăcută
datorie de a mulțumi călduros
domnului Colonei Mihail Do-
briceanu, prefectul de Arad
pentru marea înțelegere și
sprijinul larg acordat întotdea-
una manifestațiilor românești
și în special pe tărâmul mu-
zical. Tot datorită prețiosului
sprijin oferit de domnia sa,
vom putea audia în actualul
sezon trei concerte simfonice
date de Filarmonica arădană.

Th. Reculescu

Dece cumpără toată lumea la

ALBERT SZABO

marele magazin de sticlărie și porțelanuri?

Deoarece cea mai mare și cea mai veche firmă din țară, conform, vechi-
lor tradiții, servește on. clientelă cu cele mai bune mărfuri și cu cele mai reduse
prețuri

Deoarece cu toate greutatele de import din ultimul timp, și în anul acesta firma
a reușit să se aprovizioneze pentru târgul de Crăciun, cu cele mai fine mărci de por-
țelanuri, cristale și bibelouri din strănătate, pe cari într'un foarte bogat asortiment le
pune la dispoziția clientelei.

Deoarece cei 72 de angajați, cele 3 case și 3 mese de impachetat asigură, cu
toată extraordinar de marea afiuță, un serviciu impecabil și rapid.

Deoarece în încăperile dela etaj ale expoziției, firma expune peste 50.000 buc.
obiecte pentru menaj, ale căror prețuri au fost reduse cu cca 20-30% din prețurile
de zi și ele foarte reduse.

Deoarece pe lângă serviabilitatea, excesivă fiecare cumpărător primește un bon cu
ajutorul căruia poate deveni câștigătorul celor mai frumoase și mai valoroase cadouri
de Crăciun.

Noi căutăm să venim în ajutorul Dv. la cumpărarea cadourilor de Crăciun, ru-
gându-vă să ne sprijiniți vizitându ne expoziția fără obligația de cumpărare.

STEAUA Din faptele străjerești

(Urmare din pagina 1-a)
„nici așa n'ai să crezi", atunci toată osteneala e zadarnică.
Dar să revenim la steaua magilor.

Arătarea acestei stele ține de minuni, — chiar dacă a fost o simplă coincidență. Pentru că nici minunile nu sunt lucruri supranaturale, cum greșit se crede. Minunile sunt doar aspecte inedite, asocieri necunoscute a unor fenomene naturale. Dacă nizuim a a-dănci ființa minunilor, am constata că, deși le-am desvăluit taina, considerația noastră pentru ele n'ar scădea de fel; le-am înțelege, considerându-le și mai departe drept minuni.

Dumnezeu nu se poate înjosi până la a face pe scamatorul de dragul incredulității unui sau altuia. El se slujește numai de lucruri și fenomene cunoscute pentru a Se arăta. Doar imbinarea lor puțin obișnuită este menită să ne atragă atenția.

Steaua de deasupra peșterii din Betleem nu era decât o „simplă” cometă. Tocmai „coincidența” de a apărea concomitent cu nașterea minunată este un semn divin care în loc să ne satisfacă orgoliul de „raționali” ar trebui să ne înrădăcească puterea credinței. Pentru că totul este relativ, totul depinde de credința noastră. Căci lumea este pentru noi ceace credem neștrămutat că este. Pentru cei dinaintea lui Magellan pământul era de forma unei clăite. Pentru cel care ar putea crede că e'n stare să miște muntele din loc, muntele s'ar mișca. Cel puțin, el ar avea impresia și sentimentul că muntele se mișcă sub acțiunea voinței lui.

Petre Selegean

Stolul școlii primare Nr. 15 Arad, a organizat în ziua de 18 Decembrie 1938, o frumoasă serbare în cadrul căreia s'au împărțit o seamă de daruri folositoare copiilor săraci din cartierul Micălaca.

Programul a fost deschis printr-o duioasă cuvântare, pe care o publicăm în altă parte a ziarului nostru, a dnei Elena Gorgan și a fost directat cu colinde dirijate de drea Elena Șiclovan, cu prezentarea datinilor de Crăciun și Anul Nou sub conducerea drelor Demetrea Balaban, Elena Șiclovan și a dlui Traian Codreanu, și

cu o piesă morală pregătită de dna Elena Gorgan.

S'au împărțit apoi copiilor săraci darurile (ghete și paltoane) curărate cu bani colectați de străjerii acestui stol.

Festivalul s'a încheiat cu cuvintele de indemn la mai multă înțelegere pentru cei oropsiți, rostite de dl. Dimitrie Ciobota directorul școlii.

După această sințită cuvântare s'a cântat Trăiască Regele și asistența a manifestat îndelung pentru M. S. Regele Carol II. și pentru Marele Voevod Mihai.

Pentru Crăciun ȘOȘONI, GHETE și noulăți în MODĂ BĂRBĂTEASCĂ
La Frații APPONYI Arad

Dl. Stoiadinovici a format noul guvern Iugoslav

Belgrad, D. Stoiadinovici, președintele consiliului de miniștri, s'a prezentat la Palatul Regal unde a fost primit în audiență specială de Principele Regent Paul.

Potrivit uzului parlamentar, după alegerile generale pentru Camera, d. Stoiadinovici a prezentat demisia guvernului.

Dat fiind că lista d-lui Stoiadinovici a obținut majoritatea absolută în două treimi din circumscripțiile electorale, având 300 mandate din totalul de 371, Principele Regent Paul a încredințat tot d-lui Stoiadinovici mandat de a forma noul guvern.

O plângere a d-lui Beneș

Londra, D. Eduard Beneș, fostul președinte al Republicii cehoslovace, a cerut autorităților să interzică publicarea și punerea în vânzare a unui

volum intitulat „Ei ne au dat o țară”, ca fiind o lucrare a sa sau autorizată de d-sa.

În reclamația sa, d. Beneș tăgăduiește că ar fi autorizat pe autor să prezinte lucrarea ca fiind inspirată de el și adaugă că face rezerve expres asupra a numeroase pasagi cu care nu este de acord.

Slovacii vor să rămână în cadrul Republicii Cehoslovace

Berlin, „Berliner Beursenzeitung” anunță, contrar unor șvonuri răspândite în ultimul timp, că, în urma constituirii Dietei slovace, poporul slovac și a exprimat cu hotărâre voința ca Slovacia să rămână un stat federal în cadrul Republicii Cehoslovace.

Cu aceasta, se desmint toate șvonurile în legătură cu intenția Slovaciei de a trece sub altă stăpânire sau de a și proclama independența. Gu-

vernul slovac, a aprobat categoric politica guvernului central dela Praga.

Porc sălbatec

se găsește la firma

HOFFMANN
coloniale Arad, P. A. Iancu.
Debitorii sunt rugați să se adreseze dintimp pentru a li se

rezeze va cantitatea necesară.

Citiți Ardealul

Perfectiunea radiotehnice
Selectivitate perfectă
Tonalitate minunată caracterizează marca mondială

Radio Philips

Se prezintă la dorință și se vinde și în rate de 15 luni la

Salon Philips
Geza Rosenfeld

Arad în noua casă Neuman. Telefon: 12-25.

CADOURI

minunat ambalate și mai eficiente ca oriunde la **DROGHERIA**

VOJTEK și WEISZ

Propr. ORDELT LADISLAU — Priviți-ne vitrinele!

Darul de sărbător al M. S. Regelui pt. plugarii țării

M. S. Regele, în marea Sa dragoste și grijă pantru fărâ-nimea noastră, a dăruit Serviciului social suma de 2.000.000 lei destinată cumpărării a o mie de pluguri la o mie de plugari din re țării.

Sarcina de a aduce în deplină Inalta hotărâre re gală a fost încredințată fundației culturale „Pincipele Carol”

care în acest scop, a întoc și trimis căminelor ei culturale o circulară ca să vestea satelor darul M. S. Regelui. Deasemeni căminele culturale au fost invitate să facă paneri pentru alegerea o mie de plugari, buni prieteni ai lor, cari vor primi darurile de Suveran.

Comentarii-Polemici

Amicul nostru Selegean a publicat în „Innoirea” o schiță. În poala toamnei

Ploaia de acum să l fi de terminat să se creadă în plină toamnă, sau cumva — distrată cum e — a intervertit ordinea anotimpurilor?

Domnul Ion. I. Pogana, într'un articol publicat în con-fratele „Curierul”, începe să injure.

Curios!
I s'a irosit vocabularul lan-dativ, sau... nu mai există niciun individ, care ar putea fi laudat.

Transpiră șvonul (de mirare, că doar nu se prea poate

spune că e cald) că de Ștefe Sărbători revista „Litu-se va innoi cu noui „pen-re spune-se au... presi-nă. Ce-i lipsea chelului?

Confratele „Bravo!”, până mai ieri, alături de literar, a deveni umoristic.

Memento „Litera”.

Satan e disperat!
Se pare că „Litera”, botează și de aceea și-a tăpărirea ziarului nostru.

În cele din urmă s'a știt: fi vine rândul în r-ul viitor.

Cea mai lungă legătură radio-telefonică a fost inaugurată

Washington, D. Sayre, ministru adjunct al afacerilor străine, a inaugurat cea mai lungă legătura radiotele-

fonică din lume, între Washington și Sydney (Australia) pe o distanță de 12.000 km.

Zwack unicum

medicul Dv. de casă, vindecă stomacul bolnav.

Zwack liqueur

preferatul Dv vă produce întotdeauna bucurie

Zwack cogniac

îngerul Dv păzitor, Vă ferește de gripă.

Zwack rom

sincerul Dv. prieten, fără ceaiul n'are gust.

Pentruce se găsește în orice loc? Pentrucă este o marcă mondială.

Întreprinderea Comunală a Municipiului Arad

Aviz

Direcțiunea Întreprinderii Comunale aduce la cunoștința Onor. public, că în ziua de 24 Dec. a. c. la ora 9 circulația autobuselor va fi oprită pe toate liniile, pentru ca personalul să-și poată sărbători seara de ajun în familie.

Totodată se face cunoscut că abonamente se eliberează dela data de 28. XII. 1938 până la 1 Ian 1939 în biroul din fața Gării CFR, între orele 8—14 și 17—19, iar dela 1 Ian., în orele de birou.

CORSO

Cinematograf de prem Arad. Telefon: 20

De Crăciun

Capo d'opera lui Berlin

Rapsodia diabolica

Cu: Tyrone Power, Alice Fay, Don Ameche
Regia: Henry King